

Huldiging Vredeshelden 2016 tijdens Vredessymposium in Wageningen

Wageningen, Stad der Bevrijding! - Op de Internationale Dag van de Vrede, woensdag 21 september 2016, gonst het in Wageningen van de vredesactiviteiten. Met een gevarieerd programma wordt gewerkt aan vrede en vrijheid en een bijdrage geleverd aan een veilige samenleving. Onderdeel van deze Vredes-Doe-Dag is het Vredessymposium van de coalitie Vredesmissies zonder Wapens, welke plaatsvindt in Hotel de Wereld. Een historische locatie waar de Vredeshelden van 2016 vertellen over hun vredesmissie zonder wapens, hun werk in conflictgebied. Naderhand decoreert de burgemeester van Wageningen de vredeshelden, die symbool staan voor duizenden vredeswerkers die zonder geweld en zonder wapens bijdragen aan duurzame vrede. Meer burgemeesters voegen zich vervolgens bij de groep voor de lancering van een flyer voor Mayors for Peace. Een inspirerende middag!

Dit jaar hebben we alle vredesorganisaties in Nederland gevraagd kandidaten voor te dragen voor de titel 'Vredesheld 2016'. We hadden voor het symposium daarom keuze uit zes genomineerden.

Dion van den Berg, PAX for Peace

Met Dion blikken we terug op de val van de Berlijnse muur. Hij illustreert aan de hand van deze historische gebeurtenis de kracht van de burger voor vreedzame verandering en houdt een vurig pleidooi voor de erkenning van burgers als vredesactivist. "Voor de muur viel dachten we dat burgers nog geen deuk in een pakje boter konden slaan. Maar zij zijn de mensen die ervoor hebben gezorgd dat de muur viel." "We zien die dappere mensen niet op TV of in de kranten. Burgers vooral in beeld zijn als slachtoffer, niet als vredesactivist."

Vervolgens spreekt hij over het heden en geeft aan dat ook in Syrië burgers de toekomst van hun land vormgeven en wij hen daarin moeten steunen. We moeten daarom kijken naar wat ons verbindt en menselijke waardigheid is hierbij een sleutelwoord. "We need a deep revolution. We moeten tot in de haarvaten van onze samenleving nieuwe normen en waarden introduceren." Met deze woorden pleit hij ervoor de Europese Unie als een vredesproject te zien, dat lokale initiatieven steunt en bruggen slaat.

Rula Asad, Syrian Female Journalist Network.

Na deze bemoedigende toespraak van Dion neemt Rula Asad, een van de genomineerde vredeshelden 2016, het woord. Als Syrische journaliste en vredesactiviste gaat ze dieper in op de materie. "Ik wil spreken als burger," begint ze haar rede en legt daarmee direct de vinger op de zere plek. Wereldleiders discussiëren vanuit hun ivoren toren in New York over het conflict, terwijl niemand de hoofdoorzaken van de oorlog aanpakt die de burgers treft. Dat betreurt ze.

Rula gebruikt de media om er voor te zorgen dat mensen van verschillende achtergronden op voet van gelijkwaardigheid tot een dialoog komen. Ze wijst echter ook op de gevaren van de media, "*media can be very good but also very bad*". Als voorbeeld laat ze een satirische afbeelding zien van vervuild vrouwenondergoed waarmee de afkomst van Talibanstrijders wordt geïllustreerd. Rula verwerpt dergelijke vormen van vrouwonvriendelijke publiciteit die een averechts effect hebben. Vrede begint volgens haar bij de gelijkwaardigheid van man en vrouw.

Vervolgens schetst ze een parallel tussen de huidige vluchtelingenstroom en de gevolgen van de slag om Arnhem op burgers tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ze verzoekt de vluchtelingen in Nederland eens te zien als de opa's en oma's die destijds hetzelfde hebben meegemaakt. "Maar", geeft ze aan, "solidariteit is veel belangrijker dan geld". Ze vertelt dat leerlingen van een school in Leiden en een school uit Syrië elkaar tekeningen opsturen. Op die manier praten de kinderen op gelijkwaardig niveau met elkaar.

Tot slot benadrukt ze dat het maatschappelijke middenveld in Syrië behoefte heeft aan expertise en doet een oproep om kennis en tijd te delen met elkaar. "People fight because they don't know each other and fear each other. We need an open dialogue."

Kees Blok, ICCO/Kerk in Actie

Kees Blok begint zijn verhaal over Israël en Palestina door te vertellen dat de Palestijnen disproportioneel veel leed ondervinden door de bezetting. De situatie is desalniettemin voor zowel hen als voor de Israëliërs zwaar en mede hierdoor komen de partijen niet nader tot elkaar. “Het debat over Israël en Palestina is verworden tot een debat tussen schreeuwende doven.” Het zou daarom volgens hem nuttig zijn om de extremen in het debat weg te laten en mensen weer met elkaar te laten praten. Echter, een blijvende oplossing lijkt in zijn ogen nog steeds ver weg.

Kees praat over de plaatselijke en kleinschalige impact van zijn vredeswerk: “*protective presence* levert een paar dagen rust op”. Zo heeft hij Palestijnse boeren geholpen met olijven plukken. Deze boeren worden gehinderd in hun werk door naburige Israëlische kolonisten. “Die olijfbomen staan vlakbij de nederzettingen. Als je erbij bent als westerling gebeurt er niets”. Ook heeft hij Palestijnse kinderen begeleidt naar school. “Je speelt grootvader om de kinderen te beschermen tegen de stenen die de kolonisten naar ze gooien.”

Hiermee brengt Kees een vertekend beeld van de werkelijkheid voor het voetlicht. Vaak gaat het over Palestijnse kinderen die stenen gooien, terwijl het hier de Joodse kolonisten zijn. Zij zijn volgens Kees zijn grootste zorg. Het leger van Israël moet zich namelijk aan bepaalde gedragscodes houden. “Maar de kolonisten krijgen allemaal een automatisch wapen. Op de Westbank is het monster van Frankenstein geschapen.”

Ondanks deze vertwijfeling over vrede is er toch een lichtpunt in zijn toespraak. De onmisbare rol van vredeswerkers die het verhaal, de realiteit, vertellen. Die gehoor geven aan een noodkreet van de Palestijnen. Door de jaren heen komt er langzaam maar zeker meer bewustwording over de situatie in Israël-Palestina en daarmee een kentering in de steun die tot nu toe vooral eenzijdig gericht was op de staat Israël. “Schouder aan schouder het verhaal vertellen heeft zin.”

Mekka Abdelgabar, Stichting Vrouwenorganisatie Nederland-Darfoer (VOND)

Mekka geeft een zeer inspirerende voordracht over vrouwen als ambassadeurs voor vrede. Ze vertelt dat Darfoer, een gebied in het Afrikaanse land Sudan, verdeeld is onder verschillende stammen. In het verleden werden conflicten over land en water vreedzaam opgelost. Maar nu mensen profiteren van wapenhandel en de corruptie groeit is dat steeds minder. Het heeft een samenleving gevormd waarin je kunt worden vermoord om je mobiele telefoon.

De oorlog die er heerst, met zoveel doden en ontheemden, is vreselijk, vertelt Mekka. Ze kwam er samen met andere vrouwelijke leiders van maatschappelijke organisaties achter dat het een ‘*proxy war*’ is, oftewel: een oorlog die aangesticht is door een partij die op de achtergrond aanwezig is. Daarom geeft zij vanuit het programma ‘*Women’s Leadership for Peace Building*’ workshops over bemiddeling. Het doel hiervan is om met ‘*real warlords*’ aan tafel te gaan zitten. Dit heeft een gevoel van urgentie aangewakkerd bij mannen om ook bij te dragen aan vrede. De inzet van deze vrouwen resulteerde daarmee in een vredesakkoord.

Dat is niet het einde, vertelt Mekka. De vrouwen roepen op tot vrede op de radio: “*We are your aunties, we are coming, please don’t fight*”. Steeds meer mensen willen bijdragen aan vrede. Vooral jonge mensen hebben de behoefte om mee te praten en aan iemand die ze hoop en een alternatief geeft.

Decoratie Vredeshelden

Burgemeester Geert van Rumond van Wageningen huldigt Rula, Kees en Mekka als vredeshelden van 2016. Het is een eerbetoon aan duizenden burgeractivisten die zich zonder wapens inzetten voor vrede. Een verrassing was het voor Dion, die oorspronkelijk slechts was uitgenodigd als spreker, om ook als vredesheld 2016 gehuldigd te worden. Vier vredeshelden dus dit jaar.

Mayors for Peace (Burgemeesters voor Vrede)

Na de huldiging schoven er nog meer burgemeesters aan, allen lid van Mayors for Peace Nederland. Burgemeester Hoekema van Wassenaar (en tevens voorzitter) lanceert de flyer ‘Atoomwapens de wereld uit!’. De lancering van deze flyer is de start van een scala aan activiteiten die de burgemeesters in hun eigen gemeente gaan ondernemen.

Met de flyer willen de burgemeesters jongeren informeren over mondiale problemen en hen uitdagen om in actie te komen. In de flyer lichten de Burgemeesters voor Vrede hun standpunten toe en worden de feiten over atoomwapens op een rij gezet. Ook is er aandacht voor vreedzame actiemiddelen, zoals het schrijven van brieven naar (wereld)leiders, het organiseren van een manifestatie of herdenking en het uitvoeren van een 'Peace Challenge' waarin scholieren een aantal dagen een vredesactie ondernemen.

145 Nederlandse burgemeesters zijn lid van Mayors for Peace, een organisatie met meer dan 7.000 leden wereldwijd. Zij maken zich zorgen over atoomwapens, die op meer dan honderd plekken op de wereld zijn opgeslagen en klaarliggen voor gebruik. "Er staan kernwapens op onze steden gericht, maar wij willen geen doelwit zijn. Aan een rampenplan hebben we niets als er een atoombom ontploft." Het moet daarom afgelopen zijn met die atoomwapens, vinden de burgemeesters.

Tafel van V(rede)

's Avonds schuift Harry Schram namens de coalitie Vredesmissies zonder Wapens aan aan de tafel van V. Dit is een variant op de Tafel van W(ageningen), waar burgers elkaar ontmoeten tijdens de maaltijd en praten over onderwerpen die kort worden geïntroduceerd. Bij iedere gang wordt aan de 160 tafelgasten in één minuut een prikkelende stelling gelanceerd over de activiteiten van de Vredes-Doe-Dag. Harry neemt stevig stelling tegen het gewoon vinden van ingrijpen met wapens als democratische regels niet worden nageleefd. Geweld roept alleen maar meer geweld op. "Een leger is vanuit historisch oogpunt gericht op het gebruik van geweld. Andere mogelijkheden worden niet toegelaten, zo hebben we ervaren. Ik durf te stellen dat Defensie daar niet in gelooft." Vredesmissies zonder Wapens heeft een alternatief. Zij wil graag zien dat een deel van de honderden miljoenen die in de miljoenennota 2017 extra voor Defensie worden uitgetrokken, wordt besteed aan trainingen voor geweldloze vredesinitiatieven.

Overige Activiteiten Vredes-Doe-Dag-Wageningen

1. Ontmoeting "Praat niet over Moslims, maar mét Moslims"
2. Studiemiddag Polarisatie en Radicalisering
3. Van wie is de stad (eigenlijk)?
4. Liberty lecture Mardjan Seighali, Stichting voor Vluchteling-Studenten (UAF)
5. Vredes tentoonstellingen in de bibliotheek

Jade-Gulay Fitoz,
Pim van den Bosch,
Linda de Veen

[Kader1]

Film Vredesmissies zonder Wapens

Hans den Hartog en Arturo Escalante van DUCreations Film Producties hebben een korte film gemaakt over het Vredessymposium 2016 en het doel van Vredesmissies zonder Wapens. Dit krachtige filmpje van 7 minuten is te vinden op de Facebookpagina "Vredesmissies zonder Wapens", het Youtubekanaal van Eirene Nederland, en op de website van Eirene Nederland: www.eirene-nederland.org

[Kader 2]

Flyer Mayors for Peace beschikbaar

De flyer en de (actie)handleiding van Mayors for Peace is voor iedereen beschikbaar op www.vredeseducatie.nl. 'Atoomwapens de Wereld uit!' is ontwikkeld door de Stichting Vredeseducatie en Bureau Met de Jeugd, in samenwerking met Mayors for Peace Nederland en NVMP – Gezondheidszorg en Vredesvraagstukken. Het is ondersteund door het project Bevrijdingstoerisme van FoodValley en de Provincie Gelderland.